herpy

WĘŻE

Scarlet kingsnake

Lampropeltis elapsoides

Lampropeltis elapsoides to mały, smukły lampropeltis z południowo-wschodnich Stanów Zjednoczonych o czerwonych, czarnych i żółtych pierścieniach, które naśladują jadowitego węża koralowego. Jest skryty i aktywny nocą, świetnie ucieka z terrarium, a na wolności żywi się niemal wyłącznie małymi scynkami i innymi smukłymi gadami. Wiele osobników nie przyjmuje myszy, dlatego jest to gatunek dla doświadczonych hodowców.

Rodzina: Colubridae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**40-76 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**15-20 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Lasy i łąki strefy umiarkowanej**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 30 × 30 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**24-29 °C**
Temperatura w nocy	**20-22 °C**
Wilgotność	**50-70%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niewymagane**
Pokarm	**Kręgowce**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**4-12 jaj**
Zniesienia w roku	**1**
Inkubacja	**40-65 dni** przy 27-29 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Lampropeltis elapsoides jest najmniejszym z lampropeltisów. Dorosłe osobniki mają najczęściej 40-50 cm długości, a najdłuższe osiągają około 76 cm. Ciało jest smukłe, pokryte gładkimi, błyszczącymi łuskami, z małą, zaokrągloną głową, która prawie nie odcina się od szyi. Barwa podstawowa jest czerwona, a czerwone pola oddzielone są czarnymi pierścieniami, z których każdy ma pośrodku wąski pierścień w kolorze od białego do żółtego. Pysk jest czerwony. Młode są białe, czarne i czerwone. W populacjach z żółtymi pierścieniami żółta barwa pojawia się stopniowo od około trzeciego miesiąca życia i przez pierwsze trzy lata, a z wiekiem ciemnieje.

Ubarwienie naśladuje jadowitego węża koralowego *Micrurus fulvius*, który zamieszkuje część tego samego zasięgu. Sam wąż nie jest jadowity i dusi ofiarę, owijając się wokół niej. Długość życia 15-20 lat przyjęto na podstawie blisko spokrewnionych gatunków; dla tego gatunku nie jest ona udokumentowana.

Epitet gatunkowy *elapsoides* oznacza "podobny do Elaps", czyli dawnego rodzaju, do którego zaliczano węże koralowe. Gatunek przez długi czas uważano za podgatunek *Lampropeltis triangulum* i pod tą nazwą wciąż figuruje w części starszej literatury oraz w handlu. Dziś jest odrębnym gatunkiem i jest bliżej spokrewniony z *Lampropeltis pyromelana* i *L. zonata* z

południowo-zachodnich Stanów Zjednoczonych niż z *L. triangulum*.

Występowanie i środowisko

Lampropeltis elapsoides występuje w południowo-wschodnich Stanach Zjednoczonych: od Wirginii przez Karolinę Północną i Południową, Georgię i całą Florydę, a na zachód przez Tennessee, Alabamę i Missisipi aż po południowe Kentucky i wschodnią Luizjanę.

> **Naturalny zasięg:** Stany Zjednoczone.

ŚRODOWISKO

Gatunek zamieszkuje lasy sosnowe, wilgotne zadrzewienia, mieszane lasy sosnowo-dębowe, otwarte tereny trawiaste i grunty rolne, a także ogrody i osiedla domów jednorodzinnych. Często spotyka się go w pobliżu wody i na luźnej, piaszczystej glebie z licznymi kryjówkami. Wąż jest skryty i aktywny nocą, a dużą część czasu spędza pod ziemią. Ukrywa się pod luźną korą butwiejących sosen, w starych pniakach i pod powalonym drewnem, dobrze się też wspina.

Pokarm jest jak na lampropeltisa wyjątkowo wąski. Niemal wszystkie ofiary (97 %) to wydłużone gady: około trzech czwartych stanowią scynki, a 15 % małe węże. Ofiara połykana jest od głowy i waży średnio około jednej piątej masy węża. Świeżo wyklute młode zjadają niemal wyłącznie małe scynki, zwłaszcza *Scincella lateralis*. Samice składają jaja w czerwcu i lipcu pod butwiejącym drewnem i między kamieniami.

Hodowla

TERRARIUM

Udokumentowanej wiedzy o hodowli *Lampropeltis elapsoides* jest niewiele, ponieważ gatunek rzadko trzyma się w niewoli i rzadko rozmnaża. Podane tu wartości opierają się na środowisku naturalnym gatunku oraz na hodowli blisko spokrewnionych lampropeltisów, zwłaszcza *Lampropeltis triangulum*. Jest to jeden z najtrudniejszych w utrzymaniu lampropeltisów, ponieważ trudno zdobyć dla niego pokarm.

Dorosły wąż potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 30 × 30 cm. Większe jest lepsze, o ile zapewnia wiele kryjówek. Pokrywa musi przylegać całkowicie szczelnie, ponieważ wąż potrafi przecisnąć się przez bardzo małe szczeliny, a otwory wentylacyjne muszą być na tyle drobne, by nie mógł się przez nie przedostać. Wysokie terrarium z pokrywą na górze utrudnia wężowi ucieczkę.

Podłoże powinno mieć 5-10 cm głębokości i pozwalać na kopanie. Dobrze sprawdza się ziemia bez nawozów zmieszana z włóknem kokosowym i odrobiną piasku, a warstwa liści na wierzchu daje kryjówki i utrzymuje wilgoć. Połóż też kawałki kory i kory korkowej, pod które wąż może się wczołgać. Bez kryjówek gatunek staje się nerwowy i chętnie korzysta z kilku małych, ciasnych kryjówek po obu stronach. Odchody usuwa się codziennie, a całe podłoże wymienia co 3-4 miesiące. Węża trzyma się zawsze pojedynczo.

TEMPERATURA

Gatunek potrzebuje stabilnej, umiarkowanej temperatury bez silnych źródeł ciepła. W dzień powinno być 24-29 °C, najcieplej po jednej stronie, a w nocy 20-22 °C. Wąż nie wygrzewa się w słońcu, lecz ogrzewa się pod przedmiotami nagrzanymi przez ciepło, a lampy grzewcze mogą mu zaszkodzić.

Ciepły pokój często zapewnia wystarczające ogrzewanie. W przeciwnym razie pod jedną stroną umieszcza się małą matę grzewczą sterowaną termostatem, tak by pod tamtejszą kryjówką było około 28 °C, a kryjówki po chłodnej stronie utrzymywały około 24 °C. Temperatura nie może przekraczać 30 °C. Zimowanie nie jest udokumentowane dla tego gatunku w niewoli; na wolności w chłodnej porze roku jest on nieaktywny.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Terrarium powinno być wilgotne: 50-70 % wilgotności względnej, mierzonej na środku terrarium. Podłoże ma być lekko wilgotne, ale nie mokre, a wentylacja dobra, by nie pojawiała się pleśń. Zapewnij szeroką, płytką miskę ze świeżą wodą, wymienianą często.

Umieść wilgotną kryjówkę z wilgotnym torfowcem po chłodnej stronie i regularnie wymieniaj mech. Pomaga to wężowi przejść linienie w jednym kawałku. Jeśli linieje w kawałkach, powietrze jest zbyt suche.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny nocą i płochliwy, nie lubi ostrego światła. UVB nie jest konieczne i nie wiadomo, czy przynosi gatunkowi korzyści. Oświetlenie w terrarium powinno być słabe, a cienia i kryjówek powinno być pod dostatkiem. Zapewnij wyraźny rytm dnia i nocy: około 14 godzin światła latem i 10 godzin zimą, sterowanych wyłącznikiem czasowym. Noc musi być całkowicie ciemna.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Pokarm to najtrudniejszy element hodowli *Lampropeltis elapsoides*. Na wolności gatunek zjada niemal wyłącznie scynki i inne smukłe jaszczurki, a w mniejszym stopniu małe węże. Wiele osobników, zwłaszcza młodych, przyjmuje tylko żywe jaszczurki i woli głodować, niż przejść na myszy, nawet gdy dostaje rozmrożone jaszczurki.

Niektóre osobniki można przyzwyczaić do noworodków myszy, jeśli mysz nabierze zapachu jaszczurki: naciera się ją odchodami jaszczurki albo wkłada do jamy ciała martwej jaszczurki. Podawaj pokarm wieczorem, przed zgaszeniem światła. Przejdź na mrożone, rozmrożone ofiary, gdy tylko wąż zacznie je przyjmować. Młode karmi się co 5-7 dni, a dorosłe co 10-14 dni; te odstępy przyjęto na podstawie innych lampropeltisów. Ofiara nie może być szersza niż najszersze miejsce ciała węża.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Lampropeltis elapsoides jest skryty i nerwowy, pokazuje się najczęściej o zmierzchu i w nocy. Świetnie ucieka z terrarium, więc pokrywa musi być zawsze zamknięta. Bierz go do ręki tylko rzadko i krótko i pozwól mu wpełznąć na dłoń, zamiast go chwytać. Zagrożony najpierw próbuje uciec i może kąsać, ale jest mały i niegroźny. Trzymany z innymi wężami ryzykuje, że zostanie zjedzony, a sam zjada inne węże, także osobniki własnego gatunku. Trzymaj go zawsze pojedynczo.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany dla tego gatunku. Płcie są do siebie podobne, dlatego określenie płci lepiej zostawić doświadczonemu hodowcy lub weterynarzowi.

GODY I KOPULACJA

Na wolności gatunek kopuluje od końca maja do początku czerwca, a zarówno samce, jak i samice łączą się z wieloma partnerami. Nie ma udokumentowanej metody przeprowadzania okresu chłodzenia ani rozmnażania w niewoli, a gatunek rozmnaża się rzadko. Przed kopulacją oba osobniki muszą dobrze jeść i być w dobrej kondycji.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa jaja w czerwcu i lipcu. Zniesienie liczy 4-12 białych, wydłużonych jaj, które często sklejają się ze sobą. Na wolności składane są pod butwiejącym drewnem i między kamieniami. W niewoli samica dostaje pojemnik do składania jaj z wilgotnym torfowcem lub wermikulitem.

INKUBACJA

Jaja przenosi się do pojemnika z wilgotnym wermikulitem w temperaturze 27-29 °C. Wilgotność w pojemniku powinna być wysoka, ale jaja nie mogą leżeć w wodzie. Wyklucie następuje po 40-65 dniach, najczęściej po około dwóch miesiącach. Temperaturę przyjęto na podstawie blisko spokrewnionych gatunków; dla tego gatunku nie jest udokumentowana.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode mają przy wykluciu 8-18 cm długości i mogą mieć trudności z rozpoczęciem jedzenia. Zjadają niemal wyłącznie małe scynki i inne jaszczurki, a wiele z nich nie przyjmuje myszy. Trzymaj je pojedynczo w małych pojemnikach z kryjówką i wilgotnym torfowcem. Młodymi powinni zajmować się wyłącznie doświadczeni hodowcy.

Zdrowie i częste błędy

Nie opisano chorób charakterystycznych dla tego gatunku; większość problemów wynika z warunków utrzymania. Typowe błędy to:

- Głodzenie i wychudzenie, ponieważ wąż nie przyjmuje niczego poza jaszczurkami. To największy problem gatunku w niewoli.

- Zbyt suche powietrze, które powoduje linienie w kawałkach.
- Pleśń i gnicie łusek na mokrym podłożu przy słabej wentylacji.
- Stres spowodowany silnymi lampami i zbyt małą liczbą kryjówek.
- Roztocza i inne pasożyty. Regularnie kontroluj skórę.

Ospałość, wychudzenie i trudności z oddychaniem są oznakami choroby. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli wąż nie je przez kilka tygodni lub wydaje się chory.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/weze/lampropeltis-elapsoides